

TALEPAPIR

Tale til KEF alm. del Samrådsspørgsmål A

Deltagere: Franciska Rosenkilde (ALT) og eventuelt andre ordfører

Praktik: Ministeren skal sammen med Klima-, Energi- og Forsyningsministeren i åbent samråd i KEF-udvalget for at svare på spørgsmål om trepartsaftalens håndtering af sojaimport. Der er afsat 1,5 time til samrådet.

Talens formål: Svar på samrådsspørgsmål A

Budskab: Trepartsaftalen, skovrydningsforordningen og regeringens strategi for grønne proteiner vil skabe bedre rammer for, at vi får lavet omstillingen af den danske landbrugs- og fødevarerproduktion, mindsker importen af soja, der har ført til skovrydning, og øget produktionen af danske grønne proteiner.

Kontaktpersoner: Anne-Sophie Freltoft Knudsen

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål:

Samrådsspørgsmål A (KEF alm. del)

Den grønne trepart er sat i verden for at sikre ambitiøse klimareduktioner i landbruget. Men treparten tager slet ikke ansvar for de udledninger, der stammer fra sojadyrkning i Sydamerika, som bruges til foder i dansk kødproduktion. Hvordan vil ministrene sikre, at en grøn trepartsaftale i Danmark ikke blot flytter udledningerne til Sydamerika? Vil ministrene garantere, at den grønne omstilling i Danmark ikke forværrer klimaomstillingen i Sydamerika, og hvilke værktøjer er man klar til at tage i brug?”

Svar:

Tak for samrådsspørgsmålet.

Klima-, energi- og forsyningsministeren og jeg er indkaldt i samråd om, hvordan vi vil sikre, at den

grønne trepartsaftale ikke blot flytter klimaudledningerne til Sydamerika, og om vi kan garantere, at den grønne treparts aftale ikke forværrer klimaomstillingen i Sydamerika.

Jeg vil gerne starte med at understrege, at det er afgørende for regeringen, at vi sammen finder løsninger, der bidrager til at løse den klima- og biodiversitetskrise, som vi står midt i.

Både i Danmark, men også så vi kan give et dansk bidrag til den globale omstilling.

Aftalen om et Grønt Danmark

Med *Aftalen om et Grønt Danmark* har regeringen sammen med parterne bag aftalen skabt rammen for at løse nogle af de sværeste klima- og miljømæssige udfordringer vi står i – samtidig med, at vi sikrer et konkurrencedygtigt landbrugs- og fødevarerhverv.

Jeg vil slet ikke tøve med at kalde det en historisk aftale for naturen. Faktisk er det den største forandring af dansk natur i 100 år.

Med en bred aftale har vi sikret nogle balancer, der både skaber mere natur, rent vand – men samtidigt også stabile rammevilkår for landbrugserhvervet. Aftalen har fået bred opbakning, og en kæmpe tak skal gå til de parter og partier, som har taget ansvar for, at vi nu kan komme i gang med at skabe et nyt, grønt Danmark.

Aftalen sætter retningen og leverer en række ambitiøse målsætninger på både klima, vandmiljø, natur, og aftalen giver grundlaget for den fortsatte udvikling af et stærkt og konkurrencedygtigt landbrugs- og fødevarerhverv.

Det er en historisk aftale, der danner rammerne for den største grønne omlægning af arealer i Danmark i nyere tid. Det kommer til at betyde, at ti procent af vores samlede areal omdannes, hvor ca. 15 procent af den nuværende landbrugsjord skal omlægges til natur og skov. Den store omlægning af landbrugsjord og indførslen af en CO₂-afgift vil understøtte en langsigtet omstilling af den danske landbrugssektor.

Men regeringen arbejder også for, at mindske vores globale aftryk på klima- og biodiversitet.

EU's skovrydningsforordning

Et af de helt store skridt vi har taget i den forbindelse, er EU's skovrydningsforordning. Den skal bidrage til at reducere EU's andel af den globale skovrydning.

Med ansvarlig og effektiv implementering af skovrydningsforordningen sikrer vi, at de produkter,

som bidrager mest til EU's andel af den globale skovrydning, ikke kan importeres, sælges eller eksporteres fra det indre marked, hvis produktionen af dem har ført til skovrydning. Det drejer sig bl.a. om en række produkter som indeholder palmeolie, naturgummi, træ og soja.

Fremover skal virksomhederne altså kunne dokumentere, at produktionen af de omfattede produkter, herunder soja, ikke har ført til skovrydning eller skovforringelse.

EU-forordningen stiller altså krav om skovrydningsfri produktion af de sojaproteiner, vi importerer.

Derfor er jeg stolt over, at vi i Danmark har bidraget til at få vedtaget EU's nye skovrydningsforordning.

Og at vi også netop i dag har vedtaget den nødvendige supplerende nationale lovgivning til at sikre, at vi i Danmark kan føre en effektiv og effektiv håndhævelse af forordningen.

Jeg ser frem til at skovrydningsforordningen træder i kraft. Hvornår det bliver, afhænger af om der opnås enighed om EU-Kommissionens forslag om at udskyde anvendelsesdatoen med 12 måneder. Hvis ændringen vedtages vil skovrydningsforordningen træde i kraft d. 30. december 2025 i stedet for 30. december i år.

Jeg er også glad for, at aftalepartierne bag trepartsaftalen er enige om, at der senest i 2027 gøres status for implementering af EU's kommende skovrydningsforordning. Og at der også er enighed om, at der skal gennemføres en analyse med henblik på at identificere mulige virkemidler og redskaber,

der kan reducere import af soja yderligere og styrke anvendelsen af danskproduceret protein.

Grønne proteiner og plantebaserede fødevarer

Den danske sojaimport er allerede faldende, men det er også centralt at øge produktionen af grønne proteiner i Danmark.

I december 2023 lancerede fødevareministeren en *Strategi for grønne proteiner til dyr og mennesker*. Den understøtter regeringens vision om, at Danmark i 2030 skal producere flere grønne proteiner for at erstatte sojaimport til foder og bidrage til en plantebaseret fødevareproduktion.

Med Proteinstrategien bliver der sat fokus på at øge dansk produktion af grønne proteiner gennem tre veje: 1) Grøn bioraffinering 2) dyrkning af proteinrige

afgrøder og 3) fremme af nye proteinkilder, såsom insekter og tang.

Der afsættes også midler til forskning og udvikling, som kan bane vejen for mere velsmagende og klimavenlige proteiner til fødevarer.

Gennem støtteordninger og fonde i landbruget støttes også udviklingsprojekter, som på sigt kan bidrage med mere viden og forbedre konkurrenceevnen for danskproduceret protein f.eks. gennem *Fonden for Plantebaserede Fødevarer* også kaldet Plantefonden.

Plantefonden støtter i år projekter med fokus på efterspørgselsfremme, udbudsfremme og sektoropbygning inden for plantebaserede fødevarer.

Plantefonden har oplevet stor interesse, og der har været overansøgning både i 2023 og igen i år.

Der er ingen tvivl om, at de plantebaserede fødevarer skal have en fortsat mere fremtrædende position i dansk landbrugs- og fødevarerproduktion, og jeg er derfor også glad for, at der med trepartsaftalen er afsat yderligere 420 mio. kr. i 2025-2030 til Plantefonden.

Det er i tillæg til de i alt 628 mio. kr., der allerede er afsat. Dermed støttes projekter inden for plantebaserede fødevarer med over 1 mia. kr.

Det er positivt at se, at der er så stor velvilje, og at innovative projekter står i kø for at bidrage til en grøn udvikling af plantefødevarer i Danmark.

Afslutning

Trepartsaftalen, EU's skovrydningsforordning, proteinstrategien og Plantefonden vil fremme

plantebaserede fødevarer og mere klimavenlige producerede proteiner. Og i samspil vil det bidrage til, at vi ikke alene skaber den nødvendige omstilling af vores landbrug i Danmark, men at vi også tager et globalt ansvar.

Jeg anser balancen mellem hensynet til miljøet og naturen på den ene side og erhvervet på den anden, som afgørende parameter for at sikre den omstilling der skal til for at løse både den klima- og biodiversitetskrise, vi står midt i.